

Handläggare
Sara Lundblad
Telefon: 08-50810979**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2025-10-23

Remiss av Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2025/836

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet). Handlingsplanen ska stärka stadens arbete med att tillgodose hbtqi-personers rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030. Det övergripande målet med handlingsplanen är att staden ska säkerställa att stockholmare har lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskaraktäristika.

Förvaltningen välkomnar handlingsplanen och ser att den bidrar positivt till arbetet för alla stockholmares mänskliga rättigheter genom att tydliggöra ansvar, styrning och uppföljning i hela staden. Förvaltningen vill även lyfta möjligheten att inkludera fler genom att använda hbtqi+-personer som begrepp framöver.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått *Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030* på remiss av kommunstyrelsen den 29 augusti 2025 för yttrande senast 24 oktober 2025. Övriga remissinstanser är stadens samtliga nämnder och bolag, fackliga organisationer samt ett flertal myndigheter, organisationer, riksförbund och föreningar med koppling till mänskliga rättigheter, antidiskriminering och arbete med hbtqi-personers rättigheter i fokus.

rättigheter är grunden för nationellt och internationellt skydd för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queera personers och intersexpersoners åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Sexuell läggning och könsidentitet får inte utgöra grund för diskriminering eller övergrepp. Av Stockholms stads MR-program framgår att det ska fungera som paraply för sex tillhörande handlingsplaner, varav en ska behandla hbtqi-personers rättigheter. Handlingsplanen konkretiserar arbetet med lika rättigheter för hbtqi-personer och stadens ansvar för att motverka hbtqi-personers utsatthet för diskriminering. Hbtqi är ett samlingsnamn för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera personer och intersexpersoner. Gemensamt för hela gruppen är att alla bryter mot normer om kön och/eller sexuell läggning.

Ärendet

Situationen för hbtqi-personer i Sverige har förändrats mycket till det bättre de senaste årtiondena. Trots detta visar både forskning och myndighetsrapporter att hbtqi-personers levnadsvillkor behöver förbättras. Särskilt transpersoner och bisexuella upplever högre utsatthet och sämre psykisk och fysisk hälsa jämfört med majoritetsbefolkningen. Det finns även en särskild utsatthet för hbtqi-personer med utländsk bakgrund, med annan hudfärg än vit och för de som har en funktionsnedsättning.

De mänskliga rättigheterna är odelbara och ingen rättighet är viktigare än någon annan. Samtidigt är det viktigt att synliggöra och arbeta utifrån kunskapen om att individer och grupper har olika levnadsvillkor och möjligheter. Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 ska stärka stadens arbete med att tillgodose hbtqi-personers rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Staden säkerställer att stockholmare har lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskaraktistika.*

Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads MR-program och sträcker sig till år 2030. Handlingsplanen beskrivs ha beröringspunkter med flera andra styrdokument som påverkar hbtqi-personers rättigheter på olika sätt, beroende på livssituation. Exempel är program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, handlingsplan för en äldrevänlig stad och Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation.

Utvecklingsområden

Handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter utgår, liksom övriga handlingsplaner kopplade till MR-programmet, från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

För varje fokusområde beskrivs en förväntad inriktning av arbetet, utmaningar för hbtqi-personer som hänger samman med fokusområdet samt mål och exempel på arbetssätt. Målen är uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas medan resultatmålen anger den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen ska skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. Under målen finns även exempel på åtgärder och vägledning i arbetet med målen. Exempel på mål där stadsdelsnämnder bland andra aktörer är särskilt ansvariga är *Stadens medarbetare ska bemöta alla invånare respektfullt och anpassat efter individens behov* och *Stadens verksamheter ska ha god kunskap om hbtqi-personers erfarenheter av stadens välfärd, service och offentliga miljöer*.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning i implementeringen av handlingsplanen.

Stadsledningskontoret gör vartannat år en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter som sammanställs i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp de handlingsplaner som är kopplade till programmet. Alla nämnder och bolagsstyrelser har ansvar att säkerställa att hbtqi-personer får sina rättigheter och möjligheter tillgodosedda. Särskilt ansvar för utpekade nämnder och bolagsstyrelser redovisas under respektive mål i handlingsplanen.

Uppföljning

Stockholms stads arbete med handlingsplanen ska utgå från ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser samt från kunskap om stockholmarnas levnadsvillkor och tillgång till de mänskliga rättigheterna. Arbetet är tvärsektoriellt och har betydelse för samtliga verksamhetsområdesmål i stadens budget. Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med hbtqi-personers rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar handlingsplanen och ser att den bidrar positivt till arbetet för alla stockholmares mänskliga rättigheter genom att tydliggöra ansvar, styrning och uppföljning i hela staden. Alla nämnder och bolagsstyrelser får ett gemensamt uppdrag, vilket skapar enhetlighet och minskar risken för att frågor om hbtqi-personers rättigheter faller mellan stolarna. Här vill förvaltningen lyfta möjligheten att inkludera fler genom att använda hbtqi+-personer som begrepp framöver. Med kommunstyrelsens samordnande roll och stadsledningskontorets regelbundna uppföljning skapas förutsättningar för långsiktighet och transparens. Det ger möjligheter att följa utvecklingen, identifiera utmaningar och sprida goda exempel mellan verksamheter.

Förvaltningen ser också positivt på att handlingsplanen lyfter hur kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning och stöd i implementeringen av handlingsplanen. Förvaltningen vill här framhålla vikten av att stödet utgår från verksamheternas varierande behov och olika förutsättningar så att de blir relevanta och så användbara som möjligt i det dagliga arbetet. Ett förslag som förvaltningen ser skulle bidra till att arbeta resurseffektivt inom staden där många verksamheter har samma uppdrag är att ge facknämnder i uppdrag att ta fram stödmaterial och kompetensutveckling kopplat till respektive ansvarsområden. På så vis skulle verksamheternas förutsättningar att bidra till målens uppfyllelse kunna stärkas, särskilt de verksamheter inom stadsdelsnämnderna som nämns under handlingsplanens fokusområde *Välfärd och service*, exempelvis förskola, socialtjänst, äldreomsorg och arbetet med trygga offentliga miljöer. Handlingsplanens genomförande ska utgå från kunskap om stockholmarnas levnadsvillkor och tillgång till de mänskliga rättigheterna. Förvaltningen vill här lyfta ett förslag om att facknämnder får i uppdrag att sammanställa övergripande lägesbilder som sedan kan kombineras med stadsdelsnämndernas lokala kunskap.

Förvaltningen ser det som positivt att handlingsplanens mål för verksamheter inom stöd, vård och omsorg innehåller både en förebyggande och ett bekämpande ansats vad gäller diskriminerande fördomar, beteenden med mera. Förvaltningen ser att man med fördel skulle kunna förtydliga målen för förskoleverksamhet med just ett främjande och förebyggande

perspektiv som tillägg till att identifiera och vidta åtgärder mot eventuella normer och arbetssätt som riskerar att exkludera.

De mänskliga rättigheterna omfattar många delar som är ömsesidigt samverkande och en enskild person kan vara utsatt utifrån flera olika diskrimineringsgrunder. Då handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter är en av flera handlingsplaner kopplade till MR-programmet skulle också metoder och verktyg för att arbeta med ett intersektionellt angreppssätt med fördel vara del av det stadsgemensamma stödet.

Arbetet med handlingsplanen är viktigt även för medarbetare som identifierar sig som hbtqi. Att arbetsplatsen tydligt står för mänskliga rättigheter och inkludering och arbetar i linje med stadens program för mänskliga rättigheter kan även bidra till ökat engagemang och arbetsglädje.

Vidare är det viktigt att goda exempel och lärande sprids och blir en del av stadens befintliga nätverk, exempelvis de som riktar sig till chefer, för att stärka engagemang och förmåga att driva arbetet framåt. En framgångsfaktor kan också vara att knyta MR-programmet och dess handlingsplaner till större pågående stadsövergripande omställningsarbeten, såsom arbetet med Framtidens socialtjänst, så att mänskliga rättigheter integreras i de större förändringsprocesserna.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-10-09
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-10-09